

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดพื้นที่สูบบุหรี่และอัตราโทษของการสูบบุหรี่ ในเขตปลอดบุหรี่

Legal Issues in setting Smoking Areas and Penalties of Smoking in Non-Smoking Areas

ปิยวรรณ จันทรา¹, สุรศักดิ์ มีบัว²

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,

e-mail: jantra.ice@gmail.com

²อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,

e-mail: bay_surasak@hotmail.com

บทคัดย่อ

แม้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับ 19) พ.ศ. 2553 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 จะได้กำหนดสถานที่ในการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่โดยกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาพื้นที่ในการสูบบุหรี่พบว่าการจำกัดไว้น้อยเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สูบบุหรี่ ทำให้อัตราส่วนของพื้นที่ในการสูบบุหรี่ไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้สูบบุหรี่ ส่งผลให้มีผู้สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่หรือพื้นที่ห้ามสูบ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลที่อยู่บริเวณใกล้เคียง และยังทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมหาศาลในการรักษาพยาบาลในแต่ละปี นอกจากนี้เมื่อพิจารณาบทลงโทษของผู้สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 พบว่าการกำหนดอัตราโทษไว้น้อยเกินไป และมีบทลงโทษโดยการปรับเพียงสถานเดียว แตกต่างกับกับกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์และมาเลเซียที่มีการกำหนดอัตราโทษที่สูงกว่าและมีการนำบทลงโทษอย่างอื่น ได้แก่ การจำคุก มาใช้บังคับควบคู่กับการลงโทษปรับ ทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่หรือพื้นที่ห้ามสูบลดน้อยลงเป็นอย่างมาก ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพื้นที่ในการสูบบุหรี่ให้มากขึ้น เพิ่มเติมบทลงโทษให้สูงขึ้นและลงโทษผู้สูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบหรือเขตปลอดบุหรี่โดยการจำคุกมาใช้บังคับควบคู่กับการปรับ เพื่อให้ผู้สูบบุหรี่เกรงกลัวต่อบทลงโทษและลดจำนวนผู้สูบบุหรี่

คำสำคัญ: บุหรี่, เขตปลอดบุหรี่, พื้นที่สูบบุหรี่, อัตราโทษ, ค่าปรับ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

Event announcement from the ministry of public health (issue number 19) 2010 A.D. According to Non-Smoking Health Protection issue, 2010 A.D., will set the area for protecting the non-smokers. Anyway, if consider from the smoking area, we found that it's not enough for the number of people who smoke. The ratio of smoker and smoking area are discordant so it cause smokers smokes in non-smoking area. It affects bad health for non-smokers. The government lose huge budget for medical treatment each year. Moreover, considering from the legal punishment for smoking in non-smoking area of Tobacco Product Control Act B.E.2560 find that the rate is too cheap and only one punishment. It's different from Philippines legal and Malaysia those have higher penalties such as imprisonment and fine at the same time. It reduce the number of smokers who smoke in non-smoking areas. So author believes that we should expand the non-smoking areas or add more higher penalties such as imprison for anyone who smokes in non-smoking areas or imprison and fine at the same time. All those are for reducing the number of the smokers.

Keyword: Cigarette, non-smoking area, Smoking area, Penalty, Fines

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

ปัจจุบันการสูบบุหรี่ได้แพร่หลายไปในกลุ่มเยาวชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมากขึ้น เนื่องจากการบริโภคบุหรี่ยุคใหม่มีสาเหตุสำคัญคือ ประการที่หนึ่งบุหรี่ยุคใหม่เป็นยาเสพติดชนิดที่หาซื้อได้ง่ายเช่นตามร้านสะดวกซื้อ ประการที่สองเป็นการสูบบุหรี่เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องงาน เรื่องเรียน หรือเรื่องในครอบครัว ประการที่สามติดตามจากการสื่อโฆษณาหรือสื่อต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม ประการที่สี่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือพฤติกรรมของบุคคลรอบข้าง เช่น เพื่อน คนในครอบครัว หรือญาติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนมีการสูบบุหรี่มากขึ้น

การสูบบุหรี่ถือว่าเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพเป็นอย่างมากเพราะในบุหรี่ยุคใหม่ประกอบด้วยสารพิษต่างๆ หลายชนิด ซึ่งการสูบบุหรี่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพต่อผู้สูบบุหรี่โดยตรงแล้วยังทำให้ควันบุหรี่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลอื่นที่อยู่ในระยะใกล้กับควันบุหรี่ เนื่องจากสูดควันเข้าไปในร่างกายส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นเกิดการเจ็บป่วย หรือเสี่ยงต่อการเป็นโรคต่างๆซึ่งเกิดจากควันบุหรี่เสมือนเป็นโรคเช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่นั่นเอง

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ของการสูบบุหรี่ พบว่าผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่จะเลือกทำการสูบบุหรี่โดยอาศัยความสะดวกสบายในการสูบบุหรี่ของตนเองเท่านั้น โดยไม่คำนึงว่าสถานที่ใดหรือพื้นที่ใดเป็นเขตปลอดบุหรี่และเป็นเขตสูบบุหรี่ หรือว่าควันบุหรี่ของตนเองจะมีผลกระทบต่อบุคคลที่อยู่บริเวณใกล้เคียงอย่างไรและผู้สูบบุหรี่ไม่ได้คำนึงถึงโทษสำหรับผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ซึ่งสถานที่อื่นเป็นเขตปลอดบุหรี่มีกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2553 เรื่องกำหนดชื่อ หรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ห้ามการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 กล่าวคือ

ข้อ 2 ให้สถานที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่สาธารณะที่ห้ามคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด

สถานบริการสาธารณสุขและส่งเสริมสุขภาพ

- (1) สถานศึกษา
- (2) สถานที่สาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- (3) ยานพาหนะและสถานีขนส่งสาธารณะ
- (4) ศาสนสถาน สถานปฏิบัติธรรม ในศาสนาและนิกายต่างๆ เช่น วัด มัสยิด โบสถ์ เป็นต้น

ข้อ 3 ให้สถานที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่สาธารณะที่ห้ามการคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ทั้งนี้สามารถจัด “เขตปลอดบุหรี่” เป็นการเฉพาะได้

- (1) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกเหนือจากพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
- (2) สถานที่บริการน้ำมันเชื้อเพลิง หรือแก๊สเชื้อเพลิง นอกเหนือจากพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
- (3) สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกเหนือจากพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง
- (4) ท่าอากาศยานนานาชาติ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ข้อ 4 สถานที่สาธารณะใดที่ไม่ได้ระบุคำว่า “อาคาร” ให้หมายความรวมถึงบริเวณซึ่งใช้ประกอบ
ภารกิจนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

สถานที่สาธารณะใดที่ไม่มีหรือมิได้กำหนดขอบเขตไว้เป็นการแจ้งชัดให้ถือเอาพฤติกรรมการณ์สูบบุหรี่
นั้นว่าจะเป็นการรบกวนผู้อื่นหรือไม่เป็นหลัก

เมื่อพิจารณาสถานที่ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่ตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 โดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2533 จึง
เห็นได้ว่าการกำหนดพื้นที่ในการสูบบุหรี่ดังกล่าวนั้นมีการจำกัดพื้นที่สูบบุหรี่น้อยเกินไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้
สูบบุหรี่ จึงทำให้ผู้สูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ถึงแม้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560
มาตรา 67 ได้กำหนดอัตราค่าปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่มีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ก็
ไม่ได้ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษและยังเลือกที่จะปฏิบัติฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่กฎหมาย
กำหนด ซึ่งในขณะที่ต่างประเทศมีการกำหนดสถานที่ในการสูบบุหรี่มากกว่าและมีการกำหนดอัตราค่าปรับที่
สูงกว่ารวมทั้งยังมีมาตรการอื่นนำมาใช้บังคับควบคุมกับการปรับ คือ การจำคุก ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรให้มีการ
แก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มสถานที่ในการสูบบุหรี่มากขึ้นและให้มีการเพิ่มอัตราค่าปรับให้สูงมากขึ้นโดยมีการนำ
มาตรการจำคุกมาใช้บังคับควบคู่กับการปรับเพื่อให้สอดคล้องเช่นเดียวกับกฎหมายต่างประเทศ

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้เขียนได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิจัยเรื่องนี้
สามารถแยกออกเป็นหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของบุหรี่

การสูบบุหรี่ในประเทศไทยคือ มีการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาโดยสมัยสมเด็จพระ
นารายณ์มหาราช ได้มีการเขียนเล่าว่าคนไทยชอบใช้ยาสูบอย่างจนไม่ทั่วทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยการผลิต
บุหรี่ในระยะแรกจะเป็นการมวนด้วยมือพระองค์เจ้าสิงหนาทราชบุตรองค์หนึ่งได้ทรงประดิษฐ์บุหรี่กันปานขึ้น
เพื่อให้มีการสูบควันและอมยากับหมากพร้อมกันก่อเกิดความทันสมัยมากขึ้นและต่อมา ในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการนำเครื่องจักรเข้ามาและมีการผลิตบุหรี่ออกมาหลายยี่ห้อเพื่อ
ส่งออกจำหน่าย จึงทำให้การสูบบุหรี่แพร่หลายเพิ่มมากขึ้นหลังจากนั้นรัฐบาลก็ได้ซื้อกิจการของบริษัททวงฮก
และดำเนินกิจการภายใต้ที่มีชื่อว่า “โรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง” มาจนถึงปัจจุบัน (ประกิจ วาทีสากรกิจ,
2547, น. 161-162)

2. ความหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าผู้ให้ความหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบไว้ ดังนี้
(อรรรรณ หุ่นดี, 2542) ได้ให้ความหมายยาสูบ หมายถึง “ยาสูบที่มีลักษณะเป็นมวน ยาเส้นที่มวนสูบ
เองหรือยาเส้นที่ใช้กลิ้งยาสูบ”

(มนูญ ปุณญกริยากร, 2545) ได้ให้ความหมายบุหรี่ หมายถึง “ยาสูบที่ใช้ใบตองหรือกระดาษ มวนใบยา
ที่หั่นฝอย”

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของ “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ”
ไว้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบหรือพืชนิโคทีนาทาแบกุ่ม (Nicotiana tabacum) และให้
หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบซึ่งบริโภคโดยวิธีสูบ ดูด ตม อม เคี้ยว กิน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ไม่รวมถึงยาตาม
กฎหมายว่าด้วยยา

ผู้เขียนให้ความหมายของบุหรี่ไว้ว่า “บุหรี่เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งที่ไม่ผิดกฎหมายซึ่งมีลักษณะเป็น
ทรงกระบอกม้วนห่อด้วยกระดาษโดยมีใบยาสูบในอยู่ห่อกระดาษ โดยมีสารนิโคตินประกอบอยู่ในตัวบุหรี่ทำให้
ร่างกายกระปรี้กระเปร่าสดชื่นไม่่วงนอนและยังทำให้คลายเครียด”

3. ประเภทของยาสูบ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบมี 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

3.1 ผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดมีควัน ซึ่งผลิตภัณฑ์ชนิดนี้โดยใช้วิธีการสูบได้แก่ บุหรี่

3.2 ผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดไม่มีควัน เป็นการนำยาเส้นมาใช้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การอมหรือ
จุกยาสูบทางปาก การสูดยานัตถ์ที่มีส่วนผสมยาสูบทางจมูก และการเคี้ยวยาเส้น เป็นต้น (สำนักควบคุมการ
บริโภคยาสูบกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, มปป)

4. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบพ.ศ. 2560 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเขต
ปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่ไว้ ดังนี้

“เขตปลอดบุหรี่” หมายความว่า บริเวณที่ห้ามสูบ

“เขตสูบบุหรี่” บริเวณที่จัดไว้ให้เป็นที่สูบบุหรี่ภายในเขตปลอดบุหรี่

5. สาเหตุในการสูบบุหรี่และสถิติการสูบบุหรี่

โดยปัจจุบันสถิติจำนวนผู้สูบบุหรี่ทั่วโลกประมาณ 1,100 ล้านคนแต่มีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ปีละไม่
ต่ำกว่า 7 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งจำนวนประมาณ 890,000 คน โดยเสียชีวิตจากการสูดดมควันบุหรี่มือสอง
(องค์การอนามัยโลก, 2561) และสถานการณ์การสูบบุหรี่ของคนไทยล่าสุดในปี พ.ศ. 2560 พบว่าบุคคลที่มี
อายุ 15 ปีขึ้นไปเป็นผู้สูบบุหรี่จำนวน 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) อัตราการบริโภคยาสูบตามกลุ่มอายุ 15-18
ปีเท่ากับร้อยละ 7.8 (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2560, น.1) เมื่อ
พิจารณาจากสาเหตุการสูบบุหรี่พบว่ามีสาเหตุสำคัญอยู่หลายประการ คือประการที่หนึ่งเกิดจากความอยากรู้
อยากลอง ประการที่สองตามอย่างคนในครอบครัว ประการที่สามเกิดจากความเครียด ประการที่สี่การสื่อ
โฆษณาหรือสื่อต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2547)

6. ผลกระทบและอันตรายที่เกิดจากบุหรี่

เมื่อผู้เขียนพิจารณาสถานการณ์การสูบบุหรี่พบว่าการสูบบุหรี่ส่งผลกระทบดังต่อไปนี้

6.1 โรคที่เกิดจากบุหรี่ ซึ่งการสูบบุหรี่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพที่จะส่งผลเสียให้เกิด
โรคต่างๆได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคระบบทางเดินหายใจ

6.2 ผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคลข้างเคียง เนื่องจากควันบุหรี่มีผลกระทบต่อสุขภาพของ
บุคคลที่สูดดมควันบุหรี่เข้าไปในร่างกาย ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลระยะสั้นคือ เกิดการระคายเคืองคอ หรือผู้ที่ได้รับควัน
บุหรี่เป็นโรคภูมิแพ้ โรคหอบหืดจะทำให้มีอาการกำเริบโดยมีอาการหายใจติดขัด ส่วนผลกระทบระยะยาวคือ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ถ้าเป็นในหญิงมีครรภ์ทำให้ทารกมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตระหว่างคลอด หรือเกิดความพิการแต่กำเนิด (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2547)

6.3 จากการศึกษาภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดัชชีประเมินภาวะโรคและสุขภาพ ประชากรไทย ซึ่งประเทศไทยต้องสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์จากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2552 เป็นเงิน 52.2 พันล้านบาท โดยในจำนวนนี้คิดเป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงทางการแพทย์ 10,137 ล้านบาท หรือประมาณ 20% และค่าใช้จ่ายโดยอ้อมทางการแพทย์ 1,063 ล้านบาท หรือประมาณ 2 % โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดจากความสูญเสียทางเศรษฐกิจนี้คิดเป็น 13% ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมด ซึ่งข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นถึงภาระที่ผู้ป่วยและรัฐบาลต้องแบกรับค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนความสูญเสียจากโรคอันเนื่องมาจากการสูบบุหรี่และสัมผัสควันบุหรี่ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, มปป)

6.4 ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ นอกจากการสูบบุหรี่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่โดยตรงแล้วและยังมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์อีกด้วย จากการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ. 2560 พบว่าผู้สูบบุหรี่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 546 บาท (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ, 2560, น.10)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อผู้เขียนทำการศึกษาค้นคว้ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ว่าตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 7 เมษายน 2535 และมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งพบว่าประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2553 เรื่องกำหนดชื่อ หรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ให้มีมาตรการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อปกป้องคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ให้ต้องได้รับควันบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะสาธารณะ ด้วยการกำหนดสถานที่สาธารณะที่ต้องจัดเป็นเขตปลอดบุหรี่ กำหนดผู้มีหน้าที่ในการจัดสถานที่ลักษณะการดำเนินการ และการแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่หรือเขตสูบบุหรี่

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 5 เมษายน 2560 และพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 เพื่อเป็นอีกหนึ่งมาตรการที่จะช่วยป้องกันเยาวชนไม่ให้เข้าสู่วงจรร้ายของการติดบุหรี่อันเนื่องมาจากกลยุทธ์การตลาดบุหรี่ที่หลอกหลอน และเป็นการคุ้มครองสิทธิของเยาวชนและสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และที่สำคัญอีกประการคือ ประเทศไทยเข้าร่วมรัฐภาคีตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO-FCTC) จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์เท่าทันกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทบุหรี่ และแนวปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 41 บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศประเภทหรือชื่อของสถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะ ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่และยานพาหนะดังกล่าว เป็นเขตปลอดบุหรี่”

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

“รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ อาจกำหนดให้มีเขตสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ตามวรรคหนึ่งก็ได้”

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 42 บัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ เว้นแต่เป็นเขตสูบบุหรี่ที่กำหนดตามมาตรา 41 วรรคสอง”

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 67 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

ผู้เขียนทำการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนยกมา 2 ประเทศดังต่อไปนี้

1. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กล่าวคือ พระราชบัญญัติสาธารณรัฐหมายเลข 9211 หรือที่เรียกว่ากฎหมายว่าด้วยการควบคุมยาสูบของปี 2003 (Tobacco Regulation Act of 2003) ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับรถโดยสารที่ควบคุมการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะโฆษณาสูบการส่งเสริมและการสนับสนุนและข้อจำกัดด้านการขายรวมถึงข้อกำหนดอื่นๆ โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ 5 ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะเนื่องจากการสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในสถานที่สาธารณะและสถานที่ทำงาน ได้แก่ สถาบันสุขภาพ สถาบันการศึกษา สถานที่ที่มีผู้เยาว์ สถานที่ของรัฐ และสถานขนส่งมวลชนเป็นที่ปลอดบุหรี่ ซึ่งภายใต้กฎหมายแห่งชาติอนุญาตให้สถานที่สาธารณะ ได้แก่ สถานที่ทำงาน บาร์ ผับ ไนต์คลับ ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่ในการสูบบุหรี่และในสถานที่นั้นจะต้องมีช่องระบายอากาศเพื่อสูบบุหรี่ (อนุเทพ สุขศรีวงศ์, 2557) ถือว่าเป็นการออกกฎหมายการต่อต้านยาสูบที่เข้มงวดที่สุดในภูมิภาคอาเซียน และยังกำหนดบทลงโทษสูงสุดคือ จำคุก 4 เดือน และปรับ 5,000 เปโซ (เป็นเงินไทยประมาณ 3,083 บาท) (เอ พลัส พร็อพเพอร์ตี้, มปป)

2. ประเทศมาเลเซีย การบริโภคนยาสูบถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติอาหารปี ค.ศ. 1983 (Food Act 1983) วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 10 มีนาคม พ.ศ. 2526 โดยในปี ค.ศ. 2004 ได้ออกระเบียบข้อบังคับการควบคุมสินค้ายาสูบและคุณภาพแวดล้อมที่ปลอดบุหรี่ นอกจากนี้ยังมีการประกาศใช้อยู่ 2 ฉบับ คือ ประกาศห้ามสูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ ค.ศ. 2011 และปี ค.ศ. 2012 ประกาศกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ที่เป็นเขตปลอดบุหรี่โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

การควบคุมระเบียบข้อบังคับผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2547 (Peraturan-Peraturan Kawalan Hasil Tembakau 2004) โดยข้อบังคับที่ 11 ได้มีการกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ ซึ่งการสูบบุหรี่เป็นสิ่งต้องห้ามในสถานที่สาธารณะและสถานที่ทำงานได้ประกาศไว้ ซึ่งได้แก่ สถานที่ทำงานที่มีระบบปรับอากาศ สถานสุขภาพ สถานศึกษา สถานที่ภาครัฐ สถานวัฒนธรรม และสนามกีฬาในร่ม แต่มีข้อยกเว้น สถานที่ที่สามารถสูบบุหรี่ได้ ผับ ไนต์คลับ คาสีโน สถานขนส่งสาธารณะที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ส่วนธนาคาร สถาบันการเงิน บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทพลังงานแห่งชาติ และไปรษณีย์จะห้ามสูบบุหรี่เฉพาะชั้นที่มีเคาน์เตอร์ให้บริการ (แต่สถานที่นั้นต้องไม่ใช่เครื่องปรับอากาศแบบรวมศูนย์) (อนุเทพ สุขศรีวงศ์, 2557)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยฉบับนี้โดยผู้ศึกษามีความประสงค์จะทำการศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิดเกี่ยวกับบุหรี่ สภาพปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ในการสูบบุหรี่และสภาพการบังคับใช้กฎหมายหรือบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ โดยทำการศึกษบทบัญญัติของไทยที่เกี่ยวข้องได้แก่พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2560 ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายอื่นที่มีการบังคับใช้ในเรื่องการกำหนดสถานที่ในการสูบบุหรี่กับบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ อันนำมาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายไทยให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่ในการสูบบุหรี่
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย ตำบกฎหมาย ข้อมูลจากศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และองค์การอนามัยโลก และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นเอกสารทางกฎหมายและมีใช้กฎหมาย นอกจากนี้ยังทำการศึกษาค้นคว้าจากเว็บไซต์ (Website) ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต (Internet) ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเสนอแนะแก้ไขปัญหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่ในการสูบบุหรี่
2. ทำให้ทราบสภาพปัญหาของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่

ผลการวิจัย

เนื่องจากปัจจุบันการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะเราสามารถพบเห็นได้อยู่บ่อยๆ เช่น สถานบันเทิง สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัย สถานิชนสงฆารณะ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้นซึ่งคนไทยในสังคมที่ไม่สูบบุหรี่มองว่าการสูบบุหรี่ในสถานสาธารณะหรือที่เขตปลอดบุหรี่นั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่สูบบุหรี่โดยตรงแล้วและยังทำให้ผู้ไม่สูบบุหรี่ได้รับผลกระทบเนื่องจากการสูดควันบุหรี่เข้าไปในร่างกายอาจทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพหรือก่อให้เกิดโรคต่างๆแก่ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ เมื่อผู้เขียนพิจารณาจากปัญหาแล้วพบว่าตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2553 มีการกำหนดให้สถานที่สาธารณะเป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่ ซึ่งในการกำหนดพื้นที่ในการสูบบุหรี่นั้นมีการจำกัดพื้นที่ในการสูบบุหรี่น้อยเกินไป จึงก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้สูบบุหรี่ จึงทำให้ผู้สูบบุหรี่เลือกที่จะฝ่าฝืนการสูบบุหรี่ในสถานที่ดังกล่าวอยู่หรืออาจเป็นเพราะพฤติกรรมของบุคคลที่สูบบุหรี่โดยไม่ใช้ความระมัดระวังในการสูบบุหรี่ทำให้ควันบุหรี่ลอยไปปรบกวณผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ไม่ให้ความเคารพต่อกฎหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศพบว่ามีกำหนดสถานที่ในการสูบบุหรี่มีพื้นที่มากกว่า ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูบบุหรี่มี

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พื้นที่ในการสูบบุหรี่ขึ้นเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้สูบบุหรี่ฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในการกำหนดสถานที่นั้นก็ได้กระทบถึงสิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่แต่อย่างใด โดยสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ตามพระราชบัญญัติสาธารณรัฐหมายเลข 9211 หรือที่เรียกว่ากฎหมายว่าด้วยการควบคุมยาสูบของปี 2003 (Tobacco Regulation Act of 2003) ซึ่งภายใต้กฎหมายแห่งชาติดอนญาตให้สถานที่สาธารณะ ได้แก่ บาร์ ผับ ไนต์คลับ กำหนดให้เป็นพื้นที่ในการสูบบุหรี่แต่มีการกำหนดให้สถานที่เหล่านั้นจะต้องมีช่องระบายอากาศเพื่อสูบบุหรี่ หรือประเทศมาเลเซีย การควบคุมระเบียบข้อบังคับผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2547 (Peraturan-Peraturan Kawalan Hasil Tembakau 2004) โดยข้อบังคับที่ 11 มีข้อยกเว้นให้สถานที่ดังต่อไปนี้สามารถสูบบุหรี่ได้ ผับ ไนต์คลับ คาสิโน สถานขนส่งสาธารณะที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ สถาบันการเงิน บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทพลังงานแห่งชาติ และไปรษณีย์ เฉพาะชั้นที่ไม่มีเคาน์เตอร์ให้บริการ

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ของการสูบบุหรี่ในปัจจุบันพบว่ายังมีผู้สูบบุหรี่จำนวนมากที่ยังฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในสถานที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ โดยผู้สูบบุหรี่ได้คำนึงถึงสัญลักษณ์ของการห้ามสูบบุหรี่ซึ่งติดอยู่ในสถานที่ต่างๆที่เป็นเขตปลอดบุหรี่ แม้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนการสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ไว้ในตามมาตรา 67 “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท” ผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดอัตราค่าปรับสำหรับความผิดนี้มีจำนวนที่น้อยเกินไปไม่ได้สัดส่วนกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นและมีการกำหนดบทลงโทษปรับไว้ประการเดียวโดยไม่ได้นำมาตรการอย่างอื่นมาใช้บังคับควบคู่ด้วย จึงไม่ส่งผลทำให้ผู้สูบบุหรี่มีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมายแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งมีการลงโทษที่เข้มงวดและมีการนำมาตรการอย่างอื่นมาใช้บังคับควบคู่กับการปรับได้แก่ การจำคุก โดยสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะคือจำคุก 4 เดือน และปรับเงิน 5,000 เปโซ นับเป็นหนึ่งในกฎหมายต่อต้านการสูบบุหรี่ที่เข้มงวดที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือประเทศมาเลเซียโดยกำหนดอัตราค่าปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนการสูบบุหรี่ถูกปรับเป็นเงิน 300 ริงกิต และอาจถูกปรับสูงสุดถึง 5,000 ริงกิต บาท เมื่อพิจารณาสภาพบังคับและบทลงโทษทางกฎหมายควรให้มีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมในเรื่องอัตราค่าปรับให้มีจำนวนสูงขึ้นมากกว่าเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษทางอาญา แลมีการนำมาตรการอย่างอื่นมาใช้บังคับควบคู่กับการปรับ คือ การจำคุกเพื่อให้ประชาชนมีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษและไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดิมและยังถือว่าเป็นการป้องกันไม่ให้คนอื่นในสังคมกระทำความผิดแบบเดียวกันอีก

สรุป

การสูบบุหรี่ใน พ.ศ. 2560 พบว่าประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูบบุหรี่จำนวน 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) โดยสาเหตุในการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นพบว่า เกิดจากการที่เพื่อนชักชวนให้ลองสูบบุหรี่เพื่อผ่อนคลายความเครียด สูบตามบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเช่น ตามอย่างคนในครอบครัว หรือเป็นการสูบเพื่อให้กลุ่มเพื่อนยอมรับเพื่อให้กลุ่มเพื่อนหันมาสนใจและให้การยอมรับตนถ้าหากไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มจะรู้สึกว่าเป็นตนเองถูกทอดทิ้ง สาเหตุเหล่านี้จึงทำให้เยาวชนกลายเป็นคนติดบุหรี่จนถึงปัจจุบันและไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ โดยการสูบบุหรี่ของเยาวชนเป็นการเริ่มต้นจากที่โรงเรียนซึ่งจะสูบบุหรี่ในช่วงเวลาที่พักกลางวันหรือเวลาหลังเลิกเรียน จะเห็นได้ว่ากาสูบบุหรี่ในโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ต้องห้ามในการสูบบุหรี่หรือในปัจจุบันเรายังสามารถพบเห็นผู้ที่สูบบุหรี่เป็นจำนวนมากฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในสถานที่ต่างๆซึ่งสถานที่เหล่านั้นเป็นสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2560 มาตรา 67 ได้กำหนดอัตราค่าปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ ซึ่งมีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ก็ได้ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าผู้เขียนทำการข้อเสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. ประเด็นเรื่องสถานที่หรือพื้นที่ในการสูบบุหรี่ กล่าวคือ เมื่อผู้เขียนได้พิจารณาแล้วพบว่าปัจจุบันยังคงมีผู้สูบบุหรี่เลือกที่จะปฏิบัติการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะหรือในสถานที่กฎหมายกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ เนื่องจากการที่กฎหมายกำหนดพื้นที่ในการสูบบุหรี่นั้นมีการจำกัดถึงพื้นที่ในการสูบบุหรี่น้อยเกินหรือมีพื้นที่ในการสูบบุหรี่ไม่เพียงพอสำหรับผู้สูบบุหรี่ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่ส่วนใหญ่เลือกที่จะสูบบุหรี่ในสถานที่เหล่านั้นอยู่ เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศพบว่าการกำหนดพื้นที่สูบบุหรี่มากกว่าในประเทศไทย เช่น ในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กำหนดให้ ผับ ดิสโก้ ไนท์คลับ คาสิโนได้กำหนดให้สถานที่เหล่านั้นเป็นพื้นที่ในการสูบบุหรี่ หรือกฎหมายของประเทศมาเลเซียอนุญาตให้ ธนาคาร สถานบันการเงิน บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ บริษัทพลังงานแห่งชาติ และประชณีย์ (ที่ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศแบบรวมศูนย์เป็นสถานที่สูบบุหรี่ได้) ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรให้มีแก้ไขกฎหมายโดยให้มีการกำหนดสถานที่ในการสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนผู้สูบบุหรี่ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ทำงาน สถานบันเทิง สถานที่พักต่างอากาศ สถานขึ้นส่งสาธารณะ โดยให้พื้นที่ดังกล่าวมีการจัดพื้นที่สูบบุหรี่ให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ในการสูบบุหรี่และเป็นการป้องกันลดมลพิษจากควันบุหรี่แก่ผู้ที่ได้รับควันอันเป็นการคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ รวมทั้งยังช่วยในเรื่องการลดค่าใช้จ่ายของรัฐด้านการรักษาพยาบาล

2. ประเด็นเรื่องสภาพบังคับหรือบทลงโทษทางกฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ กล่าวคือ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 มาตรา 67 ได้กำหนดอัตราค่าปรับไว้จำนวนไม่เกิน 5,000 บาท มีการกำหนดอัตราค่าปรับน้อยเกินไปจึงไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรจะให้มีการแก้ไขจำนวนค่าปรับให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนค่าปรับของกฎหมายต่างประเทศซึ่งมีการกำหนดจำนวนค่าปรับที่สูงและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด หรือมีการนำมาตรการอย่างอื่นมาใช้บังคับควบคู่กับการปรับ คือการจำคุกส่งผลให้สอดคล้องกับทฤษฎีข่มขู่เพื่อยับยั้งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมายและยังทำให้ลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่มีจำนวนลดน้อยลง

บรรณานุกรม

ประกิต วาทีสาธกกิจ. (2547). **ประวัติความเป็นมาของบุหรี่**. สารานุกรมไทยสำหรับเด็กและเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2553 **เรื่องกำหนดชื่อ หรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตสูบบุหรี่**

พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- มนูญ ปุณฺณกิริยากร. **ความหมายบุหรี่**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/6782/9/Chapter2.pdf>
- ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล. (2560). **รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2561**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. **ปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเริ่มสูบบุหรี่**, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=28&chap=6&page=t28-6-infodetail07.html>
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. **ผลกระทบของการสูบบุหรี่**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=28&chap=6&page=t28-6-infodetail05.html>
- สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. **ความรู้พื้นฐานและประเภทของผลิตภัณฑ์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <http://e-lib.ddc.moph.go.th/pdf/eb282/eb282.pdf>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. **ติด "บุหรี่" ป่วยตาย รัฐ-ผู้ป่วยแบกรายจ่ายอื้อ 5 หมื่นล้านบาทต่อปี**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก [www.thaihealth.or.th/Content/23262--ติด%20"บุหรี่"%20ป่วยตาย%20รัฐ-ผู้ป่วยแบกรายจ่าย%20อื้อ%205%20หมื่นล้านบาทต่อปี%20.html](http://www.thaihealth.or.th/Content/23262--ติด%20)
- อนุเทพ สุขศรีวงศ์. (2557, มิถุนายน – กันยายน). **กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ระหว่างประเทศใน AEC และอัตราการสูบบุหรี่**. วารสารร่วมพฤษฯ มหาวิทยาลัยเกริก, ปีที่ 32 (ฉบับที่ 3), สืบค้นวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก www.tobaccocontrollaws.org/legislation/country/malaysia/laws
- อรรวรรณ หุ่นดี. **ความหมายยาสูบ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/54930227/chapter2.pdf
- เอ พลัส พร็อพเพอร์ตี้. **ฟิลิปปินส์ออกกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ**. สืบค้นวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.aplusproperty.co.th/philippines-declares-smoking-in-public-law/>
- Thai PBS. **องค์การอนามัยโลกชี้ทั่วโลกเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่กว่า 7 ล้านคนต่อปี**. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2561, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/272522>